

75

41

Львистанов Л.

Программа для семина-
ра по подготовке редак-
торов и авторов

(на кюринг. языке)



Аударардан ғана лексикаларды аяңдау семинары
үчүн қыргыз тилин программа

17 21 69 41



Программанын тилге таандық бөлүмдөрү өтө сыян-
тықталган, қысқа түрде өтылет. Лексиянын негизине статика
принсипи емес, динамика принципі салынат да, сабақтың ме-
тоттору төменкүсе қолдор менен барат. а) белгилүү тема
сөйүнде лексия айттылат; лексиянын аяқында суроолар ғана
аларға қооптор болот, в) оқулған лексияны уқуулар белги-
леген мөнетте іштер сықат, с) уқуулардын іштер сыққан
теемалары лектордун алдында сыянтықталат.

Грамматикадан.

1. Фонетика менен морфологиядан.

НИИЯП
Руководитель № 140
25/IX 1981

1. Фонема, анын тывыстан аярмасы. Қыргыз тилиндегі
фонемелер ғана алардын ғазуудағы тамқалары. Транскрипсия
ғана грақдандық алфавит.

2. Қыргыздын адабий тилиндегі фонемалар ғана алардын
аярмь dialиктилердегі фонема бутенулықтерүне қажсы қуру-
луғу. Адабий тилдегі фонемалардын грамматикадағы атқарған
милдеттерине қараға бөлүнуғтерү.

3. Үндөстүк закуну ғана анын қыргыз тилинин уғу кун-
ғы есуғ денгеліндегі атқарған ролу. Үндөстүк закуну сөйүн-
дегі еки сағасы кез қарағ, ал кез қарағтардын сәтсий алдық
тамьрларь.

Лексия 2 саат.

4. Тилдегі үө қурулуғ (үө типология), ар қурулуғтун
езгесөлықтерү. Ар қурулуғтун сәтсийдық - экономикальқ
тамьрларь. Ар қурулуғтун уғу кунғы ал қажь ғана алардын
ар-биринин келесегине (сәтсийалистик сәртте) кез қарағтар.

5. Қыргыз тилинин қурулуғу ғана анын бағқа тийтеғ
тилдерден аярмасы.

6. Сөздегі уңқу менен мүсе. Мүсе менен уңқудағы *dia-*
лексикальқ... биздик; мүселердын қыргыз тили үөсүн атқарған
ролору ғана алардын сәтсийдық туулуғ тамьрларь.

НИИЯП
Руководитель № 70
18/IX 1981

Затсыялдыг туулуг тамырларь.

Лексия - 2 с.

Съжынтъг - 2 с.

7. Сөз тыркымдөры: атооctor (zat, сын, сан, ат) җана етиштер, алардын тарихиј туулугтарь.

8. Мыселеесу җана мыселеесез сөздер.

9. Мыселердын тьвьг *гавимнијалары*... җааһнан җана маани җааһнан атқарған милдеттерин қарај белынуштеры.

Лексия - 4 с.

Съжынтъг - 2 с

10. Атооctorдын тырлары: уңғу, қурама, таандық, җик, кудык, суроолу җана җендеме атооctor. Таандық атооctor менен атооctorдын җенделысындагы езгеселыктер.

Лексия - 6 с

Съжынтъг - 2 с

11. Бујруқ етиштер җана алардын тырлары; негизги җана җардамсы етиштер.

12. Сақ етиштери: еткен, келер җана учур сақтар, сақтар тарихиј туулугтарь. Атооctor җана сақтар.

Лексия - 6 с

Съжынтъг - 2 с

13. Ғалпы етиштер җана сақтар: етуньс тилек, җарттуу, нијет, қажталыма җана суроолуу етиштер.

Лексия - 4 с

Съжынтъг - 2 с

14. Тууранды сөздер җана алардын тарихиј тамырларь. Тууранды сөздер җана веғ сезим. Тууранды сөздердын ушу кынкы җырқыз ојлоосунда (*мысленијадер*...) атқарған милдети җана алардын адавьјаттақы ажрықса ролдору. тууранды сөздердын морфолоқыја қурылуы җана тьвьг езгеселыктеры.

Лексия - 8 с

Съжынтъг - 3 с

II Sintaksisten.

1. Sintaksistin tuuluğu. Tildin quruluğu çana anın sintaksisi.

Leksija - 2 s

2. Rec çana syjlem. Rectegi syjlem tizmekteri. Syjlem çana intonatsija.

3. Syjlemdegy baş myceler. Syjlemdegy çardamçь myceler.

Leksija - 3 s

çьjьntьq - 1 s

4. Ajqьndoostor çana alardьn tyrlery: eenin ajqьndoostoru, vajandoostun ajqьndoostoru. ajqьndoostun çana sьnar vajandoost.

5. Syjlemdegy lagika vashьmь. Syjlem mycelerunyn-orundaryь.

Leksija - 4 s

çьjьntьq - 1 s.

6. Çenekej syjlem menen çajьlma syjlem çana birikme syjlem. sьnar syjlemder.

leksija - 4 s.

çьjьntьq - 2 s.

7. Toluq syjlem menen kьmtik syjlem. çksyk syjlem.

Leksija - 2 s.

8. Çalan syjlem menen qoşmo syjlem. Baş syjlem menen çandama syjlem. çьstьrьndь syjlem. Çartuu syjlem.

Leksija - 4 s.

çьjьntьq - 2 s.

9. Qaratma sezyy syjlem menen *логика*..... vashьmduu çaqьrьqtuu syjlem.

leksija - 1 .

10. Syjlemdegy çandoostor çana vajlamtalar.

11. Qajьrmalar çana sьrdьq sezder. Sez çana syjlemdegy yndyn ajrьqca roluq.

Leksija - 2 s.

çьjьntьq - 2 s.

12. Тыныс белгилери;

Лексия - 2 с.

Сыянтық - 2 с.

~~13. Ырдақь синтасистин езгесельктерь:~~

13. Ырдақь синтасистин езгесельктерь: Ыр синтасисин туу-
дuruucu шарттар:

а) Куы (ритим)

в) Уjqастық (ажақь ғана басқы уjqастар)

с) елес.

Лексия - 2 с.

14. Қырақьз ырындақь куулер ғана алардын прынсиптери менен тарихий тамырлар.

15. Ажақьз уjqастық ғана анын биринсиптери, басқы уjqаст - alliteratsija ғана анын биринсиптери.

Лексия - 4 с.

Сыянтық - 2 с.

16. Ыр синтасисиндеги сыжлем myceleryнын орун қоторулуштары. Ырдақь қайталана сыжлемдер. Ыр менен тызылген реттеги синтасис қурулушунун ғалпы езгесельктерь.

Лексия - 2 с.

Сыянтық - 3 с.

Ғалпы ^{та} графика усын бардықь. 93 с.

Қотормо биринсиптеринен.

1. Қотормосунун алдына қойулуucu ғалпы негизги шарттар.

а) қоторууucu болгон объектini мықты билуу.

в) қоторууucu тил менен қоторулуucu тилдин езгесельктерьне шетик ее болуу.

с) қотормонун оқууулардын ғалпы bilim дегелин есептеу.

д) Елдин тарих-этнография шақтарына ғалпы болуу.